

Občina ČRNA NA KOROŠKEM
Center 101
2393 ČRNA NA KOROŠKEM
Telefon: 02 870 48 10
Fax: 02 870 48 21
e-mail: obcina@crna.si

Črna na Koroškem, 28. 10. 2014

JAVNA SVETOVALNA SLUŽBA V ČEBELARSTVU
Brdo pri Lukovici 8
1225 Lukovica

**PRIJAVA NA NATEČAJ ZA IZBOR
ČEBELAM NAJBOLJ PRIJAZNA OBČINA 2014**

KAZALO VSEBINE:

1. *VPRAŠANJE NATEČAJA*: Kaj je vaša občina ali podjetje v letošnjem letu storila za ohranjanje čebel in čebelarstva na območju vaše občine:
2. ODGOVORI:

1. SPOMLADANSKA POSADITEV MEDOVITIH RASTLIN PARKIH, JAVNIH POVRŠINAH OKOLICI PODJETJA...

Občina Črna na Koroškem meri 15.579,9 ha od tega je 127,74 km² gozdov, 18,57 km² travnatih površin, 9,3 km² pa predstavlja skalnate površine. Ima izrazito razgibano okolico. Po dolina in prisojnih pobočjih Tople, Bistre, Podpece, Javorja, Koprivne, Žerjava in Jazbine je dovolj sonca za bujno cvetenje in zelenje. V naših gozdovih rastejo naslednje medovite gozdne vrste: smreka (*Picea abies* Kars), gorski javor (*Acer pseudoplatanus* L.), jelka (*Abies alba* Mill), hoja in macesen. Za čebelarstvo je zelo pomembna drevesna vrsta lipa (*Tilia* sp.). Lipo so nasadili že naši predniki ob kmetijskih poslopih in strjenih naselji, predvsem zaradi dolgoživosti, odpornosti in simbolnega pomena. V naši občini je najstarejša lipa- Najevska lipa, ki še vedno močno cveti in privablja številne čebele.

V občini Črna na Koroškem se dobro zavedamo pomena zasaditev medovitih rastlin. S predsednikoma društva čebelarjev Črna in Žerjav smo se posvetovali, katere okrasne rože in grmovnice moramo posaditi, da so privlačne za čebele. V sodelovanju z osnovno šolo Črna smo 12.5.2014 posadili okrasne hruške v naselju Rudarjevo. Na ograjo pred osnovno šolo pa so šolarji posadili okrasno cvetje.

V mesecu aprilu in maju smo v korita posadili naslednje rastline:

- 65 kom Moljevca,
- 52 kom Pokončnih pelargonij,
- 253 kom Visečih pelargonij,
- 16 kom Streptocarpus,
- 10 kom Tagetosov velikocvetnih,
- 700 kom Enoletnic miks.

Na novo smo posadili, naslednje trajnice:

- 80 kom Sadnih trajnic,
- 3 kom Penisetum alop.«Hermelin«-perjanka,
- 10 kom Sedum »Matrona«-hermelika,
- 10 kom Iris sib.«Cesars Broders«-sibirska perunika,
- 11 kom Echinacea purpurea »alba«- ameriški slamnik,
- 10 kom Bergenija cordifolija »Rotblum«-bergenija,
- 6 kom Nepeta x fassenii – mačja meta,
- 9 kom Aster doumosus- jesenska astra,
- 6 kom Salvia nemorosa »Mainacht«-kadulja

2. BIO-EKO TRŽNICA:

Občina nudi prostore na javnih površinah in posebno hišico za prodajo vsem, ki želijo ponuditi svoje izdelke. Tako imajo tudi pridelovalci čebelarskih izdelkov možnost za prodajo svojih izdelkov. Čebelarsko društvo ima lastno hišico za prodajo medenih izdelkov, občina jim nudi brezplačen prostor skozi vse leto, kar so čebelarji koristili tudi v letošnjem letu. Občina še posebej skrbi, da društvo čebelarjev prodaja medene izdelke v čebelnjaku ob večjih občinskih prireditvah, kot so: Snežni gradovi kralja Matjaža, Srečanje državnikov pri Najevski lipi, Koroški turistični teden in Čez goro k očetu.

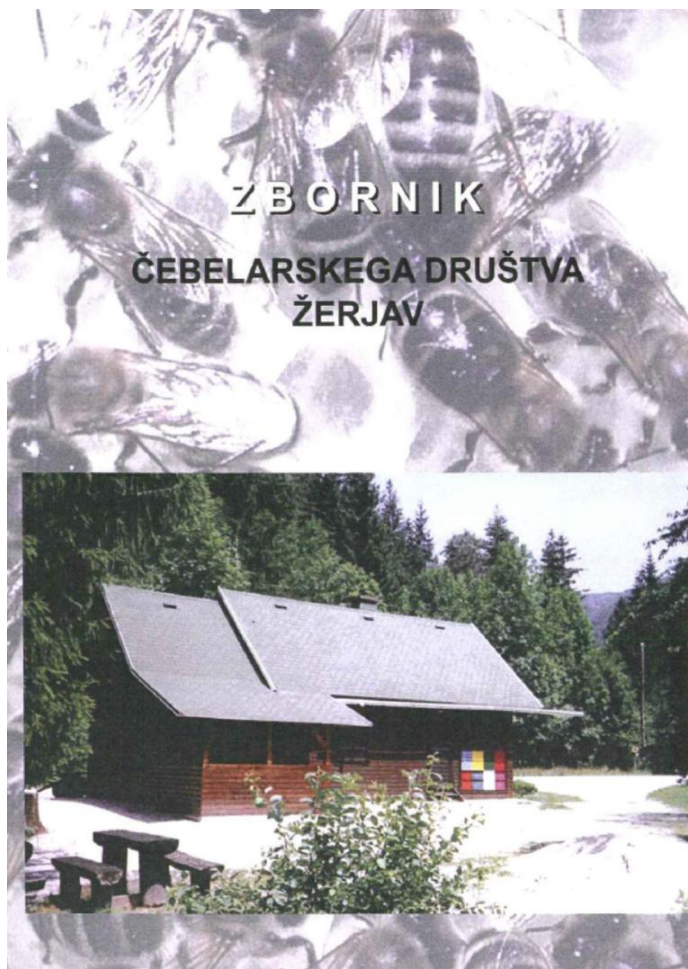

3. PRODAJA ČEBELJIH IZDELKOV IN PREDSTAVITEV ČEBELARSKEGA DRUŠTVA:

Čebelarsko društvo sodeluje s prodajo »čebeljih« izdelkov na vse sejnih, ki so organizirani v občini. Najbolj prepoznavna sejma sta 15. avgusta, ko lahko čebelarji predstavijo na Veselem odru sebe, društvo in svoje medene izdelke, dana pa jim je možnost, da prodajajo srečke za srečelov in tako dodatno zaslužijo. Čebelnjak, ki ima stalni prostor v centru občine, je že pravi simbol celotnega tradicionalnega Koroškega turističnega tedna. Drugi najbolj prepoznaven semanji dan, je v času Veselega decembra na katerem čebelarji v sodelovanju z osnovnošolskimi otroki prodajajo: med, čebelji vosek, medico, propolis...

13. junija 2014 je potekal dan odprtih vrat čebelarskega društva Žerjav. Vabljeni so izvedeti nekaj več o pomenu čebel, koristi čebeljih pridelkov za zdravje človeka, ter o delu slovenskih čebelarjev.

Postavili smo promocijsko prodajno stojnico, kjer si je poleg medu bilo mogoče ogledati tudi ostale čebelje pridelke in izdelke iz medu.

**ČEBELARSKO
DRUŠTVO**
Črna na Koroškem

100¹⁹¹⁴2014^{Olet}

4. OBJAVE V OBČINSKIH GLASILIH IN DRUGIH MEDIJAH OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM

Občina Črna na Koroškem trikrat letno izda časopis Črjanske cajtnge v nakladi 1400 izvodov na obojestranskem A4 formatu. Zagotovljena je distribucija v vsa občinska gospodinjstva in v sosednje občine. V cajtngah se predstavljajo vsa društva v občin, razni zanimivi dogodki, kaj vse se je naredilo novega v občini. Tudi čebelarsko društvo Črna in Žerjav objavljata razne članke. V 55. številki se je predstavilo Čebelarsko društvo Žerjav ob praznovanju 50. obletnice delovanja. V 56. številki je bilo objavljeno priznanje Občine Črna na Koroškem za 50 let delovanja Čebelarskega društva Žerjav in Čebelarskemu društvu Črna za 100 let delovanja. Predsednik Čebelarskega društva Črna Maksim Proje je prejel Zlati grb Občine Črna na Koroškem, Mirko Rataju pa je bil dodeljen bronasti grb za večletno delovanje v Čebelarskem društvu Žerjav. Čebelarsko društvo Črna bo svoj prispevek ob praznovanju 100. obletnice objavilo v 57. številki Črjanskih cajtng.

22. 10. 2014 je bil objavljen članek v časopisu Večer ob 100. obletnici delovanja Čebelarskega društva Črna.

Občina na spletni strani www.crna.si objavlja vse prireditve v občini. Tako je bilo 13.6.2014 objavljeno vabilo za praznovanje 50. Obletnice Čebelarskega društva Žerjav. V sodelovanju z občino je društvo pripravilo »Dan odprtih vrat«.

Vabilo za praznovanje 100. obletnice delovanja Čebelarskega društva Črna pa je bilo objavljeno 13.9.2014.

Vsi prispevki in vse objave so brezplačne ter najem Kulturnega doma v Črni in Žerjavu.

Z donatorskimi sredstvi občine in pismenim prispevkom županje mag. Romane Lesjak sta izšla biltena ob obletnicah obeh čebelarskih društev ter priložnostna znamka.

NAGRADE IN PRIZNANJA OBČINE ČRNA NA KOROŠKEM ZA LETO 2014

1. Bronasti grb Občine Črna na Koroškem se na predlog Čebelarkega društva Žerjav podeli :

MIRKU RATAJU, Žerjav 75, Črna na Koroškem za večdesetletno delovanje v Gasilskem društvu, Društvu upokojencev in Čebelarstem društvu Žerjav.

Mirko Rataj je kot skromen in delaven človek že zelo mlad pokazal pripravljenost za prostovoljno delo in pomoč ljudem v stiski, saj je že pred 45 leti postal aktiven gasilec. Še danes tekmuje v ekipi veteranov. Kot ljubitelj narave je vzljubil čebele in vstopil v Čebelarstvo društvo Žerjav leta 1988. Istege leta je izvoljen za blagajnika in to nalogo opravlja že 26 let. Polnih 25 let pa opravlja tudi naloge preglednika čebel in nudi strokovno pomoč čebelarjem začetnikom. Mirko Rataj je deloval tudi na družbeno političnem področju - kar 12 let je bil član KS Žerjav, po upokojitvi pa se je aktivno vključil v delo Društva upokojencev Črna, kjer je že 10 let član upravnega odbora in poverjenik za Žerjav.

bolj razmahnilo. V zadnjih letih je bilo v Podpeci, z veliko truda in prostovoljnega dela pod vodstvom Boštjana Vrhnjaka, urejeno in opremljeno športno igrišče in prostor za piknike, še posebej pomemben dosežek pa je obnova starega enosteznega kegljišča, ki je res nekaj zanimivega in za kraj še posebej pomembnega. Boštjan Vrhnjak je tudi vodilni organizator številnih športnih dogodkov v Podpeci, ki so vedno vzorno organizirani in

2. Srebrni grb Občine Črna na Koroškem se na predlog ZKD Črna na Koroškem podeli :
- **HELENI MODREJ, Lampreče 9, Črna na Koroškem** za več kot tridesetletno aktivno udejstvovanje na kulturnem področju.

Helena Modrej že vrsto let predstavlja pomembno silo kulturnega in pevskega ustvarjanja v Občini Črna na Koroškem, saj je že pred 31 leti začela redno prepevati v MePZ župnije Črna na Koroškem. Zaradi svoje velike volje in delovne zagnanosti je v okviru MePZ župnije Črna prevzela pomembno vlogo predsednice in to funkcijo z veseljem, zanesljivo ter skrbno in natančno opravljala že 10 let. Ko je bila pred 13 leti ustanovljena Zveza kulturnih društev Črna na Koroškem, je kot predsednica MePZ župnije Črna začela sodelovati tudi v ožjem odboru zveze društev in sprejela vlogo blagajničarke, ki jo še danes opravlja z velikim veseljem, vestno, zanesljivo, pošteno in odgovorno. Helena Modrej je s svojim dolgoletnim delovanjem na kulturnem področju v Občini Črna na Koroškem dala pomemben prispevek k razvoju kulture v kraju.

Srebrni grb Občine Črna na Koroškem se na predlog TD Črna na Koroškem podeli:

- **BRANKI MOLIČNIK, Center 42, Črna na Koroškem** za dolgoletno aktivno sodelovanje v Turističnem društvu ter za spodbujanje in sodelovanje v številnih akcijah za promocijo turizma v občini Črna.

Branka Moličnik se je v delovanje Turističnega društva aktivno vključila leta 2000, ko je v novi sestavi takratnega upravnega odbora prevzela vlogo blagajnika. V 14-letnem opravljanju te odgovorne in izpostavljene funkcije je delo opravljala odgovorno, zanesljivo in samostojno. Vlogo blagajnika v društvu je nadgradila s prostovoljnim delom in bila v tem obdobju vključena v večino prostovoljnih akcij. Branka Moličnik je bila tudi sama večkrat pobudnik prostovoljnih akcij za promocijo turizma v našem kraju.

3. Zlati grb Občine Črna na Koroškem se na predlog Čebelarskega društva Črna na Koroškem podeli:

MAKSIMU PROJETU, Javorje 6, Črna na Koroškem za več kot 30-letno predano delovanje v Čebelarskem društvu - kot član, blagajnik, praporščak, član disciplinskega razsodišča, kot referent za zdravje in zadnja leta tudi kot predsednik društva. Maksimiljan Proje je član Čebelarskega društva Črna že 33 let, v upravnem odboru pa aktivno sodeluje že 25 let. Takrat je tudi končal šolo za čebelarskega preglednika in vse od takrat čebelarjem nudi nasvete in strokovno pomoč pri negi čebel. Štiri leta je bil član disciplinskega razsodišča, 12 let je opravljal funkcijo blagajnika in 18 let funkcijo referenta za zdravstvo, v okviru katere pri skoraj vseh čebelarjih opravi preventivno jesensko zdravljenje čebel. Maksimiljan Proje kot praporščak zastopa društvo in sodeluje na različnih svečanostih, prireditvah in drugih dogodkih. Zadnje izobraževanje na Čebelarski zvezi Slovenije mu je omogočilo, da je postal terenski svetovalec. V tej funkciji predava in organizira čebelarska izobraževanja, pomaga čebelarjem določiti vrsto medu, svetuje pri tehnologiji čebelarjenja in pri izpolnjevanju formularjev. V letu 2012 je bil prvič izvoljen za predsednika društva in letos so ga člani društva ponovno izvolili in mu še za dve leti zaupali to pomembno funkcijo. Maksimiljan Proje je vsako leto zelo prizadeven pri organizaciji srečelova v okviru Koroškega turističnega tedna in v tem času tudi dela v stojnici »Čebelnjak«, zadnji dve leti pa je Čebelarsko društvo na njegovo pobudo sodelovalo tudi v kmečki povorki - etnološkem prikazu kmečkih opravil. Maksimiljan Proje spodbuja sodelovanje s čebelarskimi društvi v drugih regijah in organizira ogled njihovih čebelarstev, prav tako pa jih povabi na obisk v Črno in poskrbi za predstavitev tako društva kot tudi našega kraja. Pomemben je njegov prispevek k izgradnji čebelarskega doma, k njegovemu vzdrževanju in urejanju okolice. Maks Proje je s svojimi dolgoletnimi aktivnostmi veliko prispeval k ugledu črnjanskih čebelarjev v Čebelarski zvezi Slovenije in med čebelarji v Sloveniji.

4. Spominske plakete Občine Črna na Koroškem se podelijo:

- na predlog Šemsa Omeroviča **NIKOLI STRAHINIČU, Center 147, Črna na Koroškem**, za več kot tridesetletno predano delo na zobozdravstvenem področju in pomemben prispevek k zdravju naših občanov.

Nikola Strahinič je že 38 let zaposlen kot zobozdravnik v Črni na Koroškem in ves ta čas svoje delo opravlja vestno in predano. Svojim pacientom, ki jih ima več kot 2700, je vedno pripravljen pomagati, pa naj je to podnevi ali ponoči, na delovni ali dela prost dan. S svojim pristopom do pacientov, strokovnim znanjem in delom je lahko zgled vsem zdravnikom.

- na predlog Planinskega društva Črna **VIKTORJU POVŠODU, Pristava 10, Črna na Koroškem**, za več kot štiridesetletno udejstvovanje na alpinističnem področju, kot alpinist, član Gorske reševalne službe in kot predan, priljubljen in vztrajen oskrbnik planinskih koč na Grohatu in Smrekovcu.

Življenje Viktorja Povšoda je na različne načine povezano s hribi, s planinstvom in alpinizmom. S svojimi alpinističnimi uspehi je ime Črne ponese v širši slovenski prostor. Že 40 let je aktiven član Gorske reševalne službe in v vseh teh letih je sodeloval v številnih reševalnih akcijah. Aktiven je tudi pri organizacijskem delu v Planinskem društvu Črna. Leta 1983 pa je svojo ljubiteljsko dejavnost povezal s svojo zaposlitvijo in postal oskrbnik planinske koč v Grohatu, leta 1991 pa je prevzel oskrbovanje koč na Smrekovcu. To delo je opravljal celih 23 let. S svojo vztrajnostjo, odgovornostjo, prijaznostjo in gostoljubnostjo je postal prava legenda, znana med planinci po širni Sloveniji. Ves čas je dobro skrbel tudi za urejanje koč, njeno obnovo in posodabljanje. Viktor Povšod - Fika je dal koči na Smrekovcu neizbrisni duhovni in materialni pozitiven pečat, Črni in planinam okoli nje pa je precej povečal prepoznavnost, s tem pa tudi obisk in večji turistično-gorniški utrip v naši občini.

- **ČEBELARSKEMU DRUŠTVU ČRNA NA KOROŠKEM za 100 let delovanja**

Čebelarsko društvo Črna je bilo ustanovljeno leta 1914, na pobudo Zveze čebelarskih društev Slovenije. Čebelarsko društvo je bilo vključeno v čebelarsko podružnico Koroška, vodil pa ga je Janko Kuhar. Med obema vojnama so društva čebelarjev v Mežiški dolini živahno delovala, v času druge svetovne vojne pa je čebelarjenje v Črni precej zamrlo, saj se je mnogo članov društva vključilo v NOB. Po končani drugi svetovni vojni pa je zanimanje za čebelarjenje počasi spet oživele. Čebelarsko društvo je eno najaktivnejših društev v Črni, neutrudni so tako pri svojem delu kot tudi pri sodelovanju na različnih prireditvah v kraju. Postavili so tudi nov čebelarski dom, kjer imajo člani čebelarskega društva Črna zelo dobre pogoje za druženje, izobraževanje, praktično usposabljanje in prikaz čebelarskih opravil. V okviru svojega društva čebelarji organizirajo različna predavanja, terenske ogleda, spoznavanje čebelarjenja na drugih območjih Slovenije, skrbijo za osveščanje občanov o racionalni rabi škropiv pri kmetovanju in vrtičkarstvu, spodbujajo rabo živil, ki so pridelana v našem okolju, sodelujejo v pobudi Čebelarske zveze Slovenije »medeni zajtrk« v šoli in vrtcu, skrbijo za biotsko raznovrstnost okolja in v okviru čebelarskega krožka na osnovni šoli že vse od leta 1999 skrbijo za vzgojo mladih čebelarjev, ki bodo dostojni nasledniki sedanjega rodu vzornih čebelarjev iz Črne.

- **ČEBELARSKEMU DRUŠTVU ŽERJAV za 50 let delovanja**

V Žerjavu in dolini Jazbine se je čebelarstvo razvilo zlasti v času med obema svetovnima vojnama, še posebej po letu 1930. Seveda pa je več zavzetih čebelarjev tu čebelarilo že veliko prej. Industrija v Žerjavu v tem času okolja še ni preveč onesnaževala, saj so predelovali le domačo rudo. Žerjavski čebelarji so bili večinoma delavci rudnika in delavci

v gozdarstvu, kmetje so bili v manjšini. Zlasti rudarji so čebelarili v neposredni bližini Žerjava ali celo v samem naselju. Leto 1964 je bilo prelomno v zgodovini čebelarjenja v Žerjavu, saj so prizadevni čebelarji ustanovili Čebelarско družino Žerjav, ki se je leta 1976 preimenovala v Čebelarско društvo Žerjav. Žerjavski čebelarji so 3. julija 1984 odprli lep, predvsem pa čebelarjem prijazen čebelarški dom na Mrdavsovem, ki so ga leta 2005 tudi razširili. Danes šteje čebelarско društvo Žerjav 40 članov, ki so poleg skrbi za čebele, pridelave medu in drugih čebeljih izdelkov aktivni tudi pri vključevanju v različna izobraževanja, sodelujejo z mladimi, se pridružujejo pobudi Čebelarске zveze Slovenije »medeni zajtrk« v šoli in vrtcu, vsako leto v okviru »dneva odprtih vrat« predstavijo dejavnost čebelarjenja sokrajanom, učencem OŠ in otrokom v vrtcu ter sodelujejo na različnih prireditvah v občini Črna.

Alpinistični klub Črna je bil ustanovljen leta 1974, sprva v obliki odseka pri Planinskem društvu Črna. Pred tem so bili črnjanski alpinisti vključeni v AO Ravne na Koroškem, od 1962. leta do ustanovitve AO Črna pa v Koroški alpinistični odsek. 1996 leta se je AO na pobudo Gregorja Lačna preoblikoval v Alpinistični klub Črna. Od ustanovitve naprej so člani AO in kasneje AK Črna nanašali številne uspehe. Preplezane so bile mnoge prvenstvene smeri in težke ponovitve v domačih in tujih gorah. Organizirali so šest samostojnih alpinističnih odprav in sodelovali v številnih drugih odpravah: v perujskih Kordiljerah, Aconcagui, Kavkazu, Himalaji, Karakorumu, Aljaski, Patagoniji in drugje. Na teh odpravah so opravili številne pristope, ponovili mnoge smeri ter preplezali nove linije na številne gore. Od ustanovitve naprej v okviru alpinistične šole skrbijo za izobraževanje in vzgojo novih generacij alpinistov,

50 LET ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ŽERJAV

Občni zbor ČD Žerjav

Kmetijstvo in pridelava hrane sta osnova za preživetje ljudi. Ena od panog kmetijstva je tudi čebelarstvo, nekateri ga v zanosu imenujejo 'poezija kmetijstva'. Čebelarjenje ni zgolj hobi, ampak je vanj potrebno vložiti veliko truda in znanja, da bi lahko uspešno čebelarili. Marsikdo si misli, da je osnovni cilj čebelarjenja pridelava medu. Temu pa ni tako, saj je glavna naloga čebel oprasevanje rastlin, predvsem sadnega drevja. Dokazano je, da je pridelek v sadovnjaku tudi do 70 % večji, če je v njegovi okolici dovolj čebel. Poleg medu nam čebele dajejo še cvetni prah, propolis, vosek, matični mleček in čebelji strup. Vse te pridelke lahko uporabljamo kot hrano, zdravilo, kozmetiko in za izdelavo sveč. Naši predniki so že pred davnimi časi spoznali moč vseh teh pridelkov, ki pa jih danes vse premalo cenimo. Sami čebelarji bomo morali veliko več postoriti, da bomo ljudi seznanili s tem, kako pomembne so čebele in njihovi produkti za ljudi.

V Žerjavu in okolici so naši predniki čebelarili že pred davnimi časi, zato se moramo potruditi, da bomo to tradicijo negovali še naprej ter na ta način prispevali k ohranjanju narave. Ali nam bo to uspelo, pa ni odvis-

no samo od nas, čebelarjev, temveč od vseh ljudi na tem našem svetu. Kakršnakoli že bo bodočnost tega sveta, je jasno samo to: čebela je 450-krat starejša kot človeški rod, preživela bi z nami ali brez nas.

(Iz zbornika Čebelarskega društva Žerjav)

Čebelarsko društvo Žerjav 1964-2014

Nastanek in razvoj organiziranega čebelarjenja na območju Žerjava in Jazbine moramo poistovetiti s to-

vrstno dejavnostjo Čebelarske podružnice Črna, ki je že med 1. svetovno vojno spadala pod Čebelarsko društvo Šmihel pri Pliberku. V Žerjavu in v dolini Jazbine se je čebelarstvo razvilo zlasti v času med obema svetovnimima vojnama, še posebej po letu 1930. Zlasti zgodaj se je čebelarstvo razvilo na kmetijah po južnih obronkih Uršlje gore: v Čemerju, Krnicah, Krpuhu, Močivju, pri Lavterju, Mrdavsju in Mrdavšiču. Rudarji so čebelarili v neposredni bližini Žerjava ali celo v samem naselju. V letih pred drugo svetovno vojno je bilo močno razvito prevažanje čebel iz Žerjava v višje ležeče predele Jazbine, v Javorje, Ludranski Vrh, Koprivno in Bistro. Med drugo svetovno vojno je čebelarstvo nazadovalo. Mnogo čebeljih družin je odmrlo, ker so bili njihovi lastniki žrtve vojne vihere. 4. novembra 1945 je bila na Prevaljah ustanovljena podružnica Čebelarske zveze Slovenije - Prevalje, ki je zajela 8 ustanovljenih družin z 215 člani, med njimi je bila tudi črnjanska.

Leta 1945 so žerjavski čebelarji začeli razmišljati o ustanovitvi svoje družine s sedežem v Žerjavu. Sestavili so pripravljalni odbor, pobudnika osamosvojitve pa sta bila Fric

Čebelarski krožek na POŠ Žerjav

Zmrzlikar in Jože Polajnar. Za predsednika odbora je bil izvoljen Jakob Virtič. Do prvega delovanja družine pa v Žerjavu ni prišlo, ker so posamezni člani zaradi neurejenih razmer izstopili, del članov pa je ostal v Čebelarski družini Črna, v kateri so bili vključeni do leta 1964.

Leto 1964 je bilo prelomno v zgodovini čebelarjenja v Žerjavu. Ustanovni občni zbor je potekal v nedeljo, 3. maja, v gostišču Eisinger v Žerjavu. Navzočih je bilo 15 članov, v prvi točki dnevnega reda je bil sprejet sklep o ustanovitvi Čebelarske družine Žerjav s predsednikom upravnega odbora Ivanom Kladnikom. Prisotni so sprejeli sklep o nabavi žiga. UO ČD Žerjav je 13. 12. 1964 sklical 1. redni občni zbor v Delavskem domu. ČD je štela 22 članov in 131 čebeljih družin. V naslednjih letih so se člani družine uspešno ukvarjali predvsem s čebeljimi boleznimi. Zmanjšanje števila čebeljih družin v letih 1970-1990 pa je bilo predvsem posledica vpliva škodljivih industrijskih plinov metalurgije Žerjav. Leta 1978 so zgradili odpraševalni sistem, kar je bistveno zmanjšalo onesnaževanje okolja.

Prvega februarja 1976 so na ustanovnem občnem zboru poimenovali družino v Čebelarsko društvo Žerjav. 22. julija 1984 je društvo uspelo postaviti čebelarskim potrebam dostojno zgradbo - čebelarski dom ČD Žerjav. Društvo je na dan krajevnega praznika,

to je 4. maja 1985, razvilo prapor. Posebno priznanje, naziv častnega člana, je prejel Rudolf Galob iz Mežice.

Dejavnosti društva 1997-2006

Upravni odbor je 5. maja na predlog predsednika Alojza Grubelnika sprejel sklep o izgradnji pašnega čebelnjaka v 'rudniku'. Objekt je bil dokončan 16. 6. 1998. Aprila 2000 je ČD Žerjav organiziralo proslavo in razstavo ob 35-letnici društva. Potem je sledilo prekrivanje strehe na čebelarskem domu, leta 2002 razširitev doma ...

(Povzeto po zborniku ČD Žerjav)

Danes šteje Čebelarsko društvo Žerjav 40 članov in 167 čebeljih družin. Povezani smo v regijsko zvezo - Čebelarsko zvezo Koroške in seveda v krovno Čebelarsko zvezo Slovenije. V okviru promocijskega projekta Ohranimo čebele vsako leto organiziramo vseslovenski aktivnosti: dan odprtih vrat v čebelarstvu ter medeni zajtrk v vrtcu in osnovni šoli. Že tretje leto uspešno izvajamo čebelarski krožek na POŠ Žerjav. Čebelarimo v glavnem v težkih pogojih, še posebej zaradi vsako leto slabših vremenskih razmer, ki vplivajo na gozdno medenje. Z različnimi sredstvi in nasveti veterinarjev se dokaj uspešno borimo proti varoji destructor, zajedalcu naših čebelic, in ohranjamo primerno zdravstveno stanje. Čebelarimo z ljubeznijo do čebel, ker se dobro zavedamo pomena čebel pri ohranjanju naravnega ravnovesja, oprraševanju žužko-cvetočih rastlin ter vrednosti čebeljih pridelkov.

-Ohranimo čebele - brez čebel ni življenja -
Naj med!

Proslava 50-letnice ČD Žerjav bo 17. maja 2014.

Predsednik ČD Žerjav
Zoran Mičić

PO BUČELAH SE VIŽAJ

Že vse življenje živi na kmetiji Bruse, streljaj iz vasi, povezana z zemljo in posledično tudi s čebelarjenjem. »Vedno je bilo treba delati, a kmetovanje in življenje z naravo oblikujeta človeka v drugačno osebo,« razlaga 57-letna **Trezka Mrdavšič**. Izhaja iz preproste družine, kjer so toplina, ljubezen, spoštovanje, iskrenost bile in so še vedno zanjo vrednote.

Njen sosed Franc Podovšovnik, ki je čebelaril v njihovi neposredni bližini, ji je privzgojil ljubezen in spoštovanje do čebel. Kasneje sta se za čebelarjenje zanimala tudi oba njena sinova Jaroš in Lovro, toda ko sta šla od doma, se je tudi ona lotila tega hobija. Včlanila se je v društvo, dobila svoje čebele in potem še eno leto delala s sosedom, ki ji je dal nasvete, od njegove smrti naprej pa dela samostojno; tega je sedaj že osem let. »Čebelarjenje mi pomeni užitek, s čebelami se ne ukvarjam iz komercialnih razlogov. Zame so čebele edinstvene, imajo red in disciplino. Nikoli ne naredijo napake, le ob vplivu zunanjega faktorja se jim kaj zalomi. Znana misel 'Po bučelah se vižaj' res drži.«

Druga Trezkina ljubezen pa je oblikovanje gline. »Kot otroci smo si šli pod vodstvom naše učiteljice za glasbo, gospe Nemeč, na Ptuj ogledat lončarsko delavnico njenega očeta. Ta je naredila name izjemen vtis in šele po upokojitvi sem lahko uresničila svojo dolgoletno željo. Kupila sem si kocko gline in začela v kurilnici 'pacati'.« Prve izdelke je spekla v kopii in jih podarila najbližjim. Kasneje si je kupila peč in si uredila delavnico. Izdeluje lončke, skledice, lestence, svečnike, tudi motiv čebele je vpeljala ... Vse ročno, razvila je svoj stil in njeni izdelki iz tanke gline so prave male umetnine. »To delam za svojo dušo, a izdelke tudi prodajam, saj je veliko povpraševanje po njih. S pomočjo podjetniškega centra sem se udeležila tudi mednarodnega rokodelskega festivala.«

Trezka je že upokojenka, ker je zelo mlada

začela delati in se je kasneje ob delu dodatno izobrazila. Vsa leta je opravljala računalniške posle, nekaj let vodi še danes. Njen mali srečni svet na kmetiji pa ji poleg dela s čebelami, oblikovanja gline in negi sadnega drevja lepšajo še številni prijatelji: njena Saja, psička častiljive starosti, in seveda njena sedaj že odrasla sinova.

Irena Greiner

Trezkine umetnine iz gline

ČEBELARI ŽE VEČ KOT 60 LET

Anton Osojnik - Božičev Toni, ki z ženo Betko kraljuje na manjši kmetiji nad Črno, se lahko pohvali z nekaterimi visokimi okroglimi številkami, ki zaznamujejo kar nekaj dogodkov častitljive starosti: 40 let je delal pri Rudniku, večinoma v topilnici, 30 let je že v pokoju, z ženo sta lani praznovala biserno poroko in za sabo ima več kot 60 let čebelarjenja. »Celo življenje sem trdo delal, z ženo sva zgradila dve hiši, jaz skorajda tri,« se nasmehe ob spominu na pomoč pri zidanju hčerine hiše, »marsikaj sem se naučil od očeta, veliko pa sam. A delati ni hudo, v delu se najde tudi užitek!« Kadar pa je utegnil, je za dobro voljo raztegnil svojo diatonično harmoniko, ki jo igra že od malega.

V času upokojitve je deset let rezbaril. Začel je, ko se je zaradi težav z zdravjem z družino podal na Brezje; tam je ob pogledu na Marijino upodobitev pomislil, da bi lahko take podobice iz lipovega lesa delal tudi sam. In naredil jih je čez sto, ne le z nabožno vsebino, pač pa s prizori iz vsakdanjega življenja, tudi iz čebelarskega sveta. V zadnjem letu je moral zaradi slabšega vida z rezbarjenjem prenehati, a ostale so številne slikarije pri njem doma, mnoge pa so bile podarjene vsepovsod naokrog.

»Moj atli je imel čebele že leta 1942 in ko je tri leta zatem umrl, so z njim vred umrle čebele. Od njega sem dobil dva kranjčiča in ju spravil, po poroki prenesel na Nagersko, po svoji upokojitvi pa vse skupaj preselil k domači hiši.« Toni je že 35 let član Čebelarskega društva Črna, njegovo vdano delo pa so nagradili z redom Antona Janše za posebne zasluge za dvig slovenskega čebelarstva. Danes ima v svojem čebelnjaku 15 žnidaršičev, 5 polovičarjev in 2 kranjčiča. Sedanji čebelnjak je moral pred leti prestaviti izpred hiše višje za poslopje, ker so bile čebele zaradi hudourniških del motene. »A spodaj so imele več sonca, tu pa stalno piha!« se pritožuje.

Imel pa je še en čebelnjak v Šmelcu, a ga je opustil. Zadnji dve leti sta z ženo pridelala le po 45 kg medu, še tri leta nazaj pa ga je bilo okoli 200 kg. »Predolgo je bilo mrzlo, čebele zato oslabijo in potem je glavna paša prehitro mimo,« pojasnjuje stanje zadnjih let, »tudi letos so predolgo zaprte.« Da ga imajo čebele rade, potrjuje dejstvo, da ga skoraj nikoli nobena ne piči. »Dobro vedo, kdo jih hrani, saj z ženo letno prineseva v vsak panj po 17 litrov sladkornega sirupa.« Za nagrado pa si lahko zadovoljni čebelar iz njihovega medu naredi tudi žganje.

Irena Greiner

Slaba medena letina

Zaradi hladnega in deževnega vremena so črnjanski čebelarji, ki praznujejo stoletnico čebelarstva, letos pridelali za tretjino manj medu kot lani

JASMINA DETELA

"Čebela taka je kot njiva: če hočeš, da kaj da ti, ji moraš tudi dati in ne samo jemati" je uvodna misel iz zbornika, ki ga je ob 100-letnici čebelarstva v Črni na Koroškem izdalo tamkajšnje Čebelarstvo društvo. Čebelarji želijo z njo sporočiti, da je njihovo delo vse prej kot lahko, terja precej časa in energije. "Zlasti ob lepem vremenu. Veliko je plezanja po drevju in dvigovanja panjev, posamezni lahko tehta do 60 kilogramov. Pozimi so čebele v panju, takrat je opravil manj, a treba jih je dokrmiliti in pregledati vse odprtine v panjih, da vanje ne zaidejo miši ali rovkve. Verjetno se zato s čebelarstvom ukvarjamo po večini moški. Naše društvo ima 64 članov, med njimi je le sedem žensk," pripoveduje predsednik Čebelarskega društva (ČD) Črna Maksim Proje, ki se je začel s čebelarstvom ukvarjati po smrti očima. Kot večina drugih čebelarjev se je znanja priučil. Dodaja, da je povprečna starost njihovih članov okoli 60 let, večina je upokojeincev. Čebelarji vsak zase, imajo svoje čebelnjake, travnike, polja in gozdove, kamor vodijo čebele na pašo. Njihova dejavnost ni povezana z zaslužkom, v prvi vrsti je to ljubiteljska dejavnost, ki jim je v veselje. "Čebelarjenje mi pomeni užitek, s čebelami se ne ukvarjam iz komer-

cialnih razlogov. Zame so čebele edinstvene, imajo red in disciplino. Nikoli ne naredijo napake, le ob vplivu zunanjega faktorja se jim kaj zalomi," pove dolgoletna čebelarka Trezka Mrdavišič, ki ji je ljubezen in spoštovanje do čebel privzgojil bližnji sosed Franc Podovšnik.

Čebelarstvo v Črni ima globoke korenine, z njim so se ukvarjali kmetje, gozdarji in tudi rudarji, ki so se leta 1914 na pobudo Slovenskega čebelarskega društva združili v ČD Črna. To je pomenilo tudi, da so za svojo dejavnost pridobili nekaj več denarja. "Že takratni namen ustanovitve društva je bil predvsem izmenjava izkušenj in znanja v čebelarstvu. Znanje se je v tistem času prenašalo iz roda v rod, s soseda na soseda, s prijatelja na prijatelja, kar tudi danes po 100 letih ni zanemarljivo. Čebelarji so si delili izkušnje o pridobivanju voska in medu, predvsem pa so že v tistih časih vedeli, da je čebele zelo pomembno ohranjati zaradi oprave sadnega drevja in cvetja. Spoznali so tudi hranilne in zdravilne učinke njihovih pridelkov. Pomen čebel se v 100 letih ni spremenil, le človek je postal zahtevnejši, odvisen od tehnike in sodobnega načina življenja," razloži predsednik.

Obstaja več vrst medu, črnjanski čebelarji pridelajo največ gozdnega, cvetličnega, ki ga čebele nabirajo po

Čebelar Peter Petrič svoje znanje rad prenaša na mlajše rodove. (Semso Omerović)

Izlet v Prekmurje

Člani Čebelarskega društva Črna se ne družijo le na predavanjih, občnem zboru in lokalnih prireditvah, temveč se vsako leto odpravijo tudi na izlet, ki je namenjen izmenjavi koristnih informacij in spoznanj. Lani so bili v Vipavi, letos, 8. novembra, gredo v Prekmurje. Ustavili se bodo pri čebelarju v Beltincih in si ogledali druge znamenitosti te regije.

travnih iz različnih vrst medovitih rastlin, nekoliko manj, saj pri njih travniške rastline cvetijo nekoliko pozneje. Letošnja letina medu je slaba, obeta se jim tretjina manj od običajne letine. Vzrok je nestanovitno vreme, enkrat je bilo toplo, drugič hladneje in pogosto je deževalo. Proje na sezono običajno pridelja okoli 150 kilogramov medu, letos je bera slabša, natočil bo

okoli 100 kilogramov. Pridelujejo tudi druge čebelje pridelke, kot sta propolis in cvetni prah, le zahtevne pridelave matičnega mlečka se v Črni ni lotil še nihče. Na črnjanski osnovni šoli deluje tudi čebelarski krožek. Veseli so, da ga v letošnjem šolskem letu obiskuje kar 20 učencev, lani jih je bilo devet, kar kaže na to, da se za prihodnost društva ni bati.

VABILO NA PRIREDITEV OB 100. OBLETNICI ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ČRNA NA KOROŠKEM

Čebelarsko društvo Črna na Koroškem vas vabi na prireditev ob praznovanju 100. obletnice delovanja, ki bo v prostorih Kulturnega doma v Črni na Koroškem.

Program prireditve:

PETEK, 12.9.2014

14:30 - likovna delavnica, poslikava panjskih končnic

17:00 - predavanje Mojce Korošec

SOBOTA, 13.9.2014

16:00 - slavnostna prireditev ob 100. obletnici društva, podelitev priznanj, kulturni program

Po slovestnosti vas čaka pogostitev in nadaljevanje druženja ob glasbi.

Vljudno vabljeni!

VABILO OB 50. OBLETNICI ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ŽERJAV

Vljudno vas vabimo na prireditev ob 50. obletnici Čebelarskega društva Žerjav v petek dne **16. 5. 2014 ob 16. uri** pred Čebelarskim domom na Mrdavsovem.

Vabljeni!

Vir: Občina Črna na Koroškem: www.crna.si

5. ČEBELARSKI TURIZEM

Občina Črna na Koroškem ima postavljeno stalno razstavno zbirko »Človek po svetu – čebela po cvetu«, ki prikazuje zgodovino razvoja čebelarstva na Slovenskem in Koroškem, prikazuje razvoj in delo čebel ter številna orodja in pripomočke za pridobivanje medu. Občina skupaj z Pokrajinskim muzejem Slovenj Gradec Enota Ravne na Koroškem pripravlja stalno zbirko starih panjskih končnic. Pri projektu pomagata čebelarsko društvo Črna in Žerjav, ter čebelarska društva celotne Koroške. Panjske končnice so tudi naprodaj. Muzej vsako leto obišejo številne skupine otrok in odraslih, ki jim čebelarji poleg vodenja po zbirki nudijo medene izdelke: med, medico, propolis in izdelke iz voska. To zbirko obiše vsako leto vedno več tujih turistov.

Čebelarsko društvo Črna in Občina Črna na Koroškem sta leta 2009 organizirala 32. državnega tekmovanja in srečanja mladih čebelarjev, ki ga pripravlja Čebelarska zveza Slovenije je za organizatorja 32. državnega tekmovanja in srečanja mladih čebelarjev izbrala čebelarsko društvo Črna. Pri celotni organizaciji je vso pomoč nudila Občina Črna na Koroškem.

V naselju Črna in Žerjav sta postavljena nova oz obnovljena čebelarska doma, tako, da imajo člani čebelarskega društva zelo dobre pogoje za druženje, izobraževanje, praktično usposabljanje in prikaz čebelarskih opravil. V času turistične sezone imamo v Centru občine postavljen čebelnjak, ki turistom nudi medene izdelke: med, medica, propolis in izdelki iz voska.

Ob obisku turističnih skupin občina ponuja ogled stalne razstavne zbirke « Človek po svetu-čebela po cvetu», ki se nahaja v Turistično informacijskem centru Topla. Turistom nudimo ogled učne poti «Zelena pot – Teber». Izhodiščna točka je čebelnjaku v katerem se lahko turisti pouči o nekdanjem in sodobnem čebelarstvu. V občini imamo več tradicionalnih prireditev na katerih obvezno sodelujejo čebelarji s svojim čebelnjakom v katerem prodajajo dobrote iz medu in razne druge medene izdelke. Tradicionalne občinske prireditve, ki so zelo dobro obiskane, so: Snežni gradovi Kralja Matjaža, Srečanje državnikov pri Najeovski lipi, Turistični teden, Čez goro k očetu.

6. POMOČ OBČINE ČEBELARSKEMU DRUŠTVU PRI NJIHOVEM DELO

Črna na Koroškem objavlja ta razpis na podlagi Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 62/00, 114/01, 20/06 in 45/08), Pravilnika o dodeljevanju pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v občini Črna na Koroškem za programsko obdobje 2007 - 2013 (Uradni list RS, št. 90/2007), Mnenja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. prigrasitve: K-BE146-5883679-2011, Mnenja Ministrstva za finance, št. prigrasitve: M001-5883679-2011 Občina Črna na Koroškem (v nadaljevanju občina).

Vlagatelji morajo vloge oddati po pošti kot priporočeno pošiljko na naslov: Občina Črna na Koroškem, Center 101, 2393 Črna na Koroškem ali osebno v sprejemni pisarni občine do vključno 15.4.2014 (velja datum poštnega žiga). Na hrbtni strani ovojnice morata biti navedena naziv in naslov vlagatelja. Vsaka posamezna vloga mora biti poslana v zaprti ovojnici z oznako: » Ne odpiraj – vloga za javni razpis KMETIJSTVO 2014 (ter ukrep na katerega se prijavlja)«. V primeru, da vlagatelj oddaja več vlog, mora biti vsaka vloga poslana Občina Črna na Koroškem vsako leto objavi javni razpis za pridobitev sredstev za kmetijsko dejavnost. Obe čebelarski društvi sta se na razpis prijavili in pridobili sredstva za delovanje. Društvi ne plačujeta nadomestila za stavbno zemljišče, ter ostalih komunalnih dajatev (porabo vode, kanalizacijo, odvoz smeti itd.). Občina pa je pri obnovi in vzdrževanju okolice čebelarskih domov pomagala preko režijskega obrata. Delavci občinske uprave smo se udeležili prostovoljne akcije pri obnovi čebelarskega doma.

Občinska uprava nudi pomoč v obliki materialnih storitev. Pomaga jim pri brezplačnem fotokopiranju raznih dokumentov, omogoča dostop do računalnika, oglaševanje na spletni strani občine, na Catv in preko oglasnih desk, vse storitve so brezplačne. Zastonj so tudi vse telefonske storitve. Mladi čebelarji lahko dobijo na občinski upravi razne knjige, promocijski material za darila, ki jih potrebujejo pri raznih družabnih srečanjih čebelarjev iz drugih društev in strokovnih ekskurzijah.

Županja spodbuja in se redno udeležuje dobrodelne akcije« tradicionalni zajtrk v vrtcu Črna in Žerjav«. Skupaj s čebelarji obiše vrtca, čebelarji otrokom ponudijo med, županja pa jih obdari z medenimi izdelki, ki jih kupi od čebelarskega društva.

JAVNI RAZPIS ZA DODELITEV FINANČNIH SREDSTEV ZA OHRANJANJE IN RAZVOJ KMETIJSTVA IN PODEŽELJA V OBČINI ČRNA NA KOROŠKEM V LETU 2014

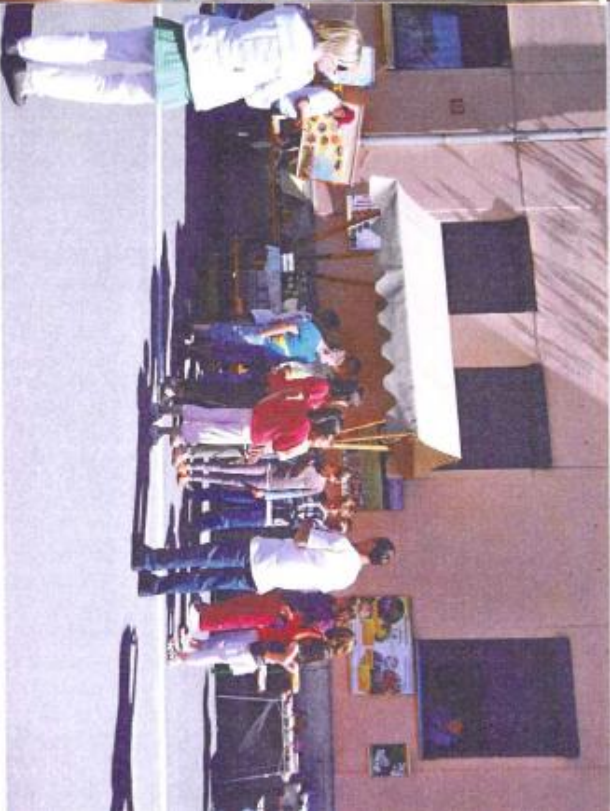
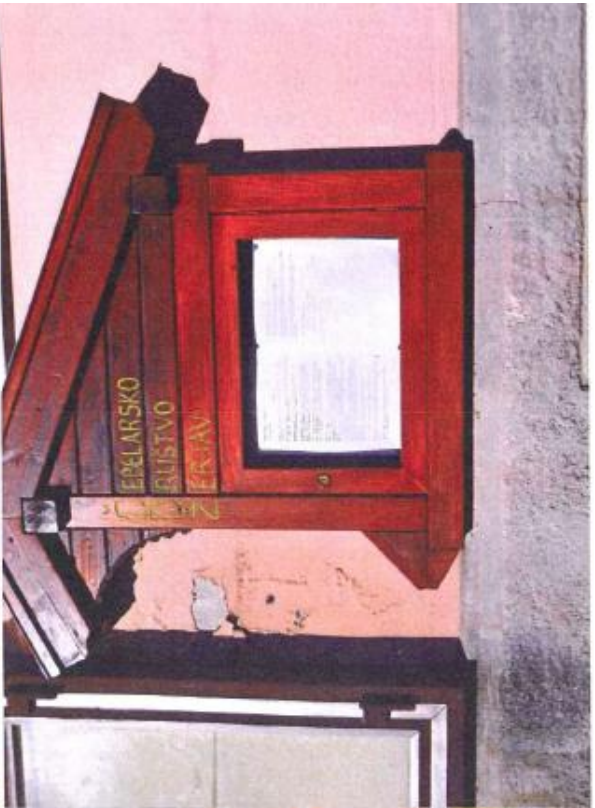
Črna na Koroškem objavlja ta razpis na podlagi Zakona o kmetijstvu (Uradni list RS, št. 54/00, 62/00, 114/01, 20/06 in 45/08), Pravilnika o dodeljevanju pomoči za ohranjanje in razvoj kmetijstva in podeželja v občini Črna na Koroškem za programsko obdobje 2007 - 2013 (Uradni list RS, št. 90/2007), Mnenja Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, št. priglasitve: K-BE146-5883679-2011, Mnenja Ministrstva za finance, št. priglasitve: M001-5883679-2011 Občina Črna na Koroškem (v nadaljevanju občina).

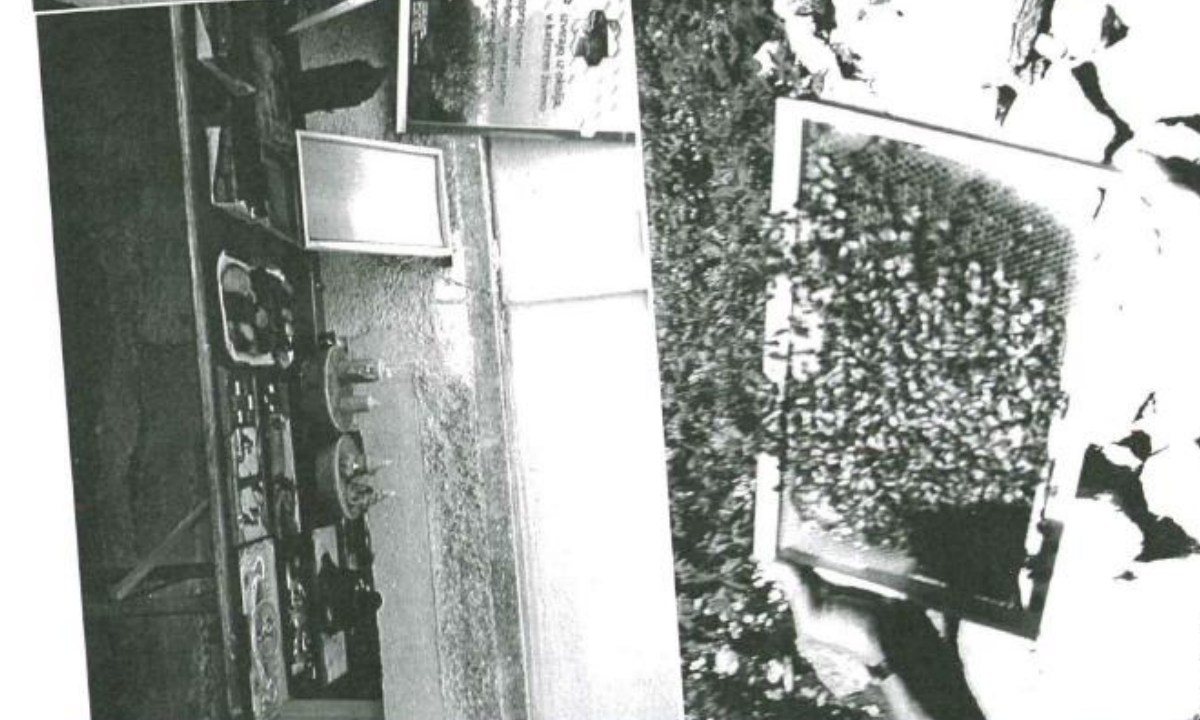
Vlagatelji morajo vloge oddati po pošti kot priporočeno pošiljko na naslov: Občina Črna na Koroškem, Center 101, 2393 Črna na Koroškem ali osebno v sprejemni pisarni občine do vključno 15.4.2014 (velja datum poštnega žiga). Na hrbtne strani ovojnice morata biti navedena naziv in naslov vlagatelja. Vsaka posamezna vloga mora biti poslana v zaprti ovojnici z oznako: » Ne odpiraj – vloga za javni razpis KMETIJSTVO 2014 (ter ukrep na katerega se prijavlja)«. V primeru, da vlagatelj oddaja več vlog, mora biti vsaka vloga poslana v posebni ovojnici.

Vir: Občina Črna na Koroškem: <http://crna.si/index.php/arhiv-novice-uprava/711-javni-razpis-za-dodelitev-financnih-sredstev-za-ohranjanje-in-razvoj-kmetijstva-in-podezelja-v-obcini-crna-na-koroskem-v-letu-2014>

7. ČEBELARSKI KROŽEK NA OSNOVNI ŠOLI ČRNA NA KOROŠKEM

V občini Črna na Koroškem je že od leta 1999 organiziran čebelarski krožek na osnovni šoli Črna na Koroškem in ta deluje še danes. Zanimanje je izredno veliko, predvsem pri mlajših razredih. V čebelarskem domu pripravljajo delavnice, kjer spoznavajo čebele v naravi, rišejo na temo čebelarjenja, izdelujejo sveče iz voska in obiskujejo starejše čebelarje v občini. Za starejše učence od 4. do 9. razreda je učni program napisan po Mariji Mlakar-Šumenjak: «Čebela se predstavi». Praktično pa se krožkarji za čebelarjenje usposablajo pri delu v čebelnjaku. Tam spoznajo življenje čebel, medonosne in druge rastline in se seznanjajo s pomenom čebel pri vzdrževanju naravnega ravnovesja. Sodelujejo pri vseh projektih, ki jih organizira ČZS. Sodelovali so pri poslikavi panjskih končnic, pri projektu »Bodi eko, ohrani čebelo in smreko« in na tekmovanjih mladih čebelarjev. Za prikazano znanje dobivajo zlata, srebrna in bronasta priznanja. Krožek obiskuje okrog 15 krožkarjev, kar pomeni, da v našem kraju raste mladi rod čebelarjev.

8. KONTAKTNA OSEBA OBČINE ZA DOTIČNI RAZPIS (IME IN PRIIMEK TER ELEKTRONSKI NASLOV):

Nada Vačun, e-mail:nada.vacun@crna.si

Občina Črna na Koroškem

mag. Romana LESJAK, županja